

BV19.0151

Datum vergadering : 19 september 2019

Aanwezig

Commissieleden:

Leefbaar 3B : Leon Erwich, Machiel Crielaard, Wouter Hoppenbrouwer
VVD : Conny Hermans, Juval Pat El
CDA : Nelleke Bouman, Dave Bergwerff
WIJ Lansingerland : Leon Hoek, Erwin Barendregt
CU : Kees-Willem Markus, Paul Lieverse
D66 : Erik Jonker
GroenLinks : Selgei Gabin, Diana van Reenen
PvdA : Valmir Xhemaili, Hamid Azzouzi

Voorzitter : Alexander Kuipers
Commissiegriffier : Lianne van den Houten

Wethouders : Simon Fortuyn, Ankie van Tatenhove

Afwezig

VVD : Marloes Draak
PvdA : Petra Verhoef
D66 : Eva Heijblom

1. Opening en mededelingen voorzitter

De voorzitter opent de vergadering om 20.00 uur en heet aanwezigen welkom. Bericht van verhindering is ontvangen van mevrouw Draak en van mevrouw Verhoef. Zij laat zich, voor het eerst in deze commissie, door de heer Azzouzi vervangen. De heer Pat El is nog onderweg. Mevrouw Bouman is er gewoon, fris en fruitig. Zij heeft al een huzarenstukje geleverd deze week. Mevrouw Bouman zal zich vanavond koest houden. In dat kader kan de voorzitter melden, dat het een korte vergadering wordt. Nee, dat ligt volledig aan de agenda.

2. Insprekers

Er hebben zich geen insprekers gemeld.

3. Vaststelling verslag vorige vergadering d.d. 4 juli 2019

Er zijn geen opmerkingen ontvangen. Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld.

4. Vaststelling agenda en inventarisatie rondvragen

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

Inventarisatie rondvragen:

De heer Bergwerff: concurrentiepositie van het cultuurhuis.

5. *Bespreekpunten:*

5.a Concept Uitgangspunten Integraal Huisvestingsplan Primair Onderwijs

De heer Azzouzi wil allereerst het college en de organisatie bedanken voor de stukken en het organiseren van de beeldvormende avond. De PvdA is er blij mee, dat vanavond de uitgangspunten besproken gaan worden van het integraal huisvestingsplan. De PvdA heeft in de voorgaande jaren gehamerd op het actualiseren van het IHP, omdat de PvdA het belangrijk vindt dat scholen over adequate huisvesting moeten beschikken. De PvdA kan zich over het algemeen vinden in de gepresenteerde uitgangspunten in het stuk, maar wil ook de volgende aandachtspunten mee geven. Bij de toekomstbestendigheid wil de PvdA benadrukken, dat bij uitbreiding door groei rekening gehouden wordt met het onderwijsconcept,

inhoud dus, maar met de omgeving waar de kinderen terecht komen. Ouders en kinderen kiezen niet voor niets voor een bepaalde school. Bij renovatie en nieuwbouw mist de PvdA het concept transformatie. Dit wil zeggen dat de school met een aanvullend gebouw een andere uitstraling krijgt. Kan de wethouder hier iets over zeggen? Bij de bouw van scholen is het uitgangspunt, dat het schoolgebouw bij voorkeur in eigendom aan het schoolbestuur gegeven wordt. Waarom wil men dat? Is dat een juridisch eigendom of een economisch eigendom? Als laatste wil de PvdA benadrukken dat er met het IHP ook een structurele oplossing komt voor scholen met een noodgebouw. Een voorbeeld hiervan is de Anne Frankschool in Bleiswijk. Kan de wethouder dit bevestigen? De heer Hoppenbrouwer bedankt hem voor zijn woordvoering, voor de eerste keer, top. Kan hij nog even uitleggen wat hij bedoelt met nieuwbouw en de passage over onderwijsconcept en dat er nagedacht moet worden over de omgeving. Kan hij even duiden wat hij daarmee bedoelt? Want dat snapt hij niet één, twee, drie. De heer Azzouzi kan dat. Bij het zoeken naar een alternatief voor een gebouw voor een school wordt nu in de uitgangspunten rekening gehouden met het concept, de inhoud, een programma van de school, wat uitgevoerd wordt in een ander gebouw. Met 'rekening houden met de omgeving' bedoelt hij ook de gevoeligheid, dat mensen niet voor niets kiezen voor een openbare school of een andere school. De omgeving waar de kinderen terecht komen, ook het pleintje, daar moet ook rekening mee gehouden worden.

Mevrouw Gabin vindt over het algemeen, dat het integraal huisvestingsplan er netjes uit zien. GL wil graag op drie uitgangspunten input mee geven aan het college. De eerste gaat over divers onderwijs aanbod. In de stukken wordt namelijk gesproken over divers onderwijs concepten. Ze wil benadrukken, dat Lansingerland maar vier openbare basisscholen, de rest betreft bijzondere basisscholen. De gemeente is er uiteindelijk verantwoordelijk voor om te voorzien in voldoende openbaar onderwijs voor de inwoners. Het streven naar een evenwichtige balans zou hier dus terecht zijn. De heer Pat El vraagt of zij aanwijzingen heeft, dat er een tekort is aan openbare scholen. Of zijn er openbare scholen die zich hier graag willen stichten of een school willen starten in Lansingerland, maar geen mogelijkheid krijgen? Mevrouw Gabin zegt dat er geluiden vanuit de gemeente zijn, dat mensen onvoldoende keuze hebben in het kiezen van een basisschool. Er zijn 18 bijzondere basisscholen tegenover 4 openbare basisscholen, daar vindt zij een groot verschil tussen zitten. De heer Pat El begrijpt dat dit haar mening is. Heeft zij enige indicatie dat inwoners van Lansingerland zelf vinden dat er een tekort is aan openbare scholen. Zelf heeft hij die indruk niet, maar misschien dat hij wat signalen heeft gemist. Mevrouw Gabin heeft inderdaad signalen opgepikt. Verder is GL voor schoolpleinen die buiten schooltijden openbaar toegankelijk zijn voor inwoners. Zodra er sprake is van ernstig overlast, dan pas zou het schoolbestuur in overleg met de gemeente de schoolpleinen kunnen sluiten. De heer Markus begrijpt dat zij, in tegenstelling tot het uitgangspunt, zegt dat alle schoolpleinen openbaar moeten zijn tenzij er teveel overlast is. Mevrouw Gabin zegt: correct. Dan nu het duurzaamheidsaspect. In het IHP staat dat er van de 9 scholen die de komende 15 jaar niet gerenoveerd hoeven te worden er 5 scholen binnen 5 jaar ENG worden gemaakt. Eén van de doelstellingen die de gemeente heeft in het kader van CO2 neutraal maken van de eigen gebouwen en openbare ruimte is dat in 2035 al het gemeentelijk vastgoed van het gas af moet. Daar vallen scholen ook onder. De 4 scholen waar de komende 15 jaar er geen groot onderhoud of nieuwbouw hoeft plaats te vinden, zullen dan ook niet voor die tijd van het gas af zijn, vreest GL. Klopt deze constatering? Of worden zij binnen die 15 jaar toch van het gas af gehaald? GL wil voorstellen om eerder dan pas over 15 over te gaan op grootschalige renovatie of nieuwbouw van de schoolgebouwen die meer dan 15 jaar niet gerenoveerd hoeven te worden. Deze scholen worden pas over 15 jaar van het gas af gehaald. Als over 15 jaar niet eens de haalbare gebouwen van het gas af zijn, dat ziet het er niet rooskleurig uit. Ook is het onduidelijk of het IHP of de duurzaamheidsvisie leidend is in het tempo waarin het gemeentelijk vastgoed van het gas af gehaald wordt. De heer Pat El merkt op, dat bij ENG en BENG het erom gaat, dat men energieneutrale scholen maakt. Het maakt dan toch niet perse uit welk middel daarvoor gekozen wordt. Hoe kijkt GL daar tegen aan? Mevrouw Gabin geeft aan, dat GL vreest dat niet alle scholen van het gas af worden gehaald. GL ziet graag dat de ontwikkelingen sneller gaan. Ze snapt eigenlijk niet zozeer waar hij op doelt. De heer Pat El legt uit, dat het uitgangspunt, wat in de raad besproken is, is dat er energieneutrale scholen moeten zijn. GL pakt één aspect eruit: van gas los. Als die school nou gewoon energieneutraal is of hij is duurzaam, maakt het dan uit of hij wel of niet van het gas los is? Waarom pakt GL dat ene aspect van het gas er zo specifiek uit? I.p.v. te kijken naar de vraag of die school al dan niet energieneutraal gaat worden. Mevrouw Gabin geeft aan, dat dit een doelstelling is wat de gemeente zelf heeft bewerkstelligd. Het is inderdaad heel erg belangrijk dat naast de energieneutrale maatregelen ook de school van gas los wordt gehaald. Dat vindt GL wel een belangrijke zaak. De heer Markus heeft een vraag ter verduidelijking. De voorzitter vindt de commissie wel onrustig met al die interrupties. De heer Markus kijkt of de voorzitter de boel een beetje onder controle heeft. Een helder standpunt, GL wil sneller van gas los dan dat er hier in staat, maar is GL bereid om daarin kapitaalvernietiging toe te staan? GL wil dan eerder nieuwbouw. Dat zou in sommige gevallen kunnen betekenen, dat een gebouw eerder gesloopt wordt of vervangen, waardoor kapitaalvernietiging optreedt. Vindt GL dat prima? Mevrouw Gabin vindt dat alles evenwichtig moet zijn. Het moet natuurlijk wel voordelen brengen, maar ze weet hier even niet het antwoord op, of de fractie de mening heeft om die

keuze te kiezen. Voorts wil GL nog graag het plan, wat voortvloeit uit motie M2017-053, nog voor behandeling in de raadsvergadering met de raad wordt gedeeld. Hierop wil GL graag een toezegging. Het is nu namelijk 2 jaar verder en er is altijd gezegd, dat dit een onderdeel zal zijn van het IHP en dat men moest wachten. GL zou daar een verslag van willen zien. Tot zover haar bijdrage.

De heer Hoppenbrouwer biedt excuses aan voor zijn stem. Het zal geen verrassing zijn, dat L3B de voorkeur aangeeft, dat de gemeente zich vooral beperkt en volstaat met de wettelijke verplichtingen zoals adequate huisvesting, leerlingenvervoer, onderwijs, achterstandenbeleid en het uitvoeren van de leerplicht. Dus onderwijsontwikkelingen en innovaties liggen wat L3B betreft bij de rijksoverheid en de schoolbesturen. Het voorliggende uitgangspunt van het IHP verdient qua presentatie en leesbaarheid een compliment. De uitgangspunten waren zeer helder uiteengezet, complimenten daarvoor. L3B worstelt nog wel met de wenselijkheid of het IHP niet moet volstaan met het doel waar het uiteindelijk voor in het leven is geroepen, namelijk het zicht hebben op toekomstbestendige, adequate onderwijshuisvesting. Er worden nu allerlei onderwerpen bij geplust die mogelijk kostenverhogend zijn en waardoor de kosten voor onderwijshuisvesting ondoorzichtig worden. In dit geval bedoelt hij vooral de uitgangspunten als het gaat om wijknetwerk, divers onderwijsaanbod en deel ook de groen/blauwe schoolpleinen. Hij had zich voorgenomen om over het onderwijsaanbod niets te zeggen. Toch twee dingen. Hij onderschrijft de woorden van GL, dat er in deze gemeente behoefte is aan meer openbaar onderwijs. Dat is ook te zien aan het aantal leerlingen in het openbaar onderwijs. Bijzondere scholen, PC en RK, lopen af, mede gelet op de ontwikkelingen in de samenleving is daar meer behoefte aan. Verder was hij in de veronderstelling dat het onderwijsaanbod of -concept meer betrekking had op Montessori, Jena of anderszins. Ervan uitgaande dat hij het bij het rechte eind heeft, roept L3B het college op daar buitengewoon rustig mee om te gaan en zeker geen initiatieven te nemen. Er is al een slecht voorbeeld en een kostbare ervaring gehad, als het gaat over de Kleine Kapitein. Terug naar het IHP. De uitgangspunten van het IHP pleiten voor een terugkoppeling na 5 jaar. L3B kiest ervoor om dat eerder te doen. De toekomstige ontwikkelingen op Wilderszijde, maar ook de afgelopen periode m.b.t. Anne Frank, Pius X en de Poort vragen om een actievere informatie overdracht naar de raad. Als raadslid heeft hij het erg vervelend gevonden om bij het doen van boodschappen te vernemen welke onderwijshuisvestingsissues er spelen en dat er van het college geen enkel bericht kwam. Graag verneemt hij van de wethouder wat voor haar werkt om de raad eerder te informeren. Dat brengt hem bij de tweede directe vraag. Wat is de stand van zaken inzake de voorgenomen plannen om de Wiekslag en de Poort te fuseren, mede op basis van de leerlingenprognose. Tijdens de beeldvormingsavond kwam deze ontwikkeling niet terug in de getoonde sheets. In de voorliggende nota wordt ook gesproken over een meerjaren onderhoudsplanning door de schoolbesturen. Daar staat een zinnetje in: wij maken afspraken voor audits om deze meerjaren onderhoudsplannen te plannen. Zijn vraag is eigenlijk: hebben schoolbesturen ingestemd met deze overheidsbemoedening? Hij begrijpt, dat de gemeente nu gaat bekijken of de scholen goed onderhoud plegen. Is dat acceptabel en gepast? Hij zou er overigens wel voor zijn, maar dat terzijde. Hij weet niet of het helemaal kan. In het verlengde daarvan werd bij de presentatieavond ook een overzicht van de staat van schoolgebouwen getoond. Wat is nu de waarde van dat overzicht? Als gekeken wordt naar de Kwakel en de Prins Willem Alexander, die echt als een speer verbouwd moeten worden, want het zag er jaren geleden al niet uit. Toen is een rondje langs de velden gedaan en toen was dat toch aanleiding om dat behoorlijk lang te rekken. Als dit dan niet gedaan wordt, valt het dan echt in elkaar? Of is er toch nog een bandbreedte van een aantal jaren? De voorzitter meldt, dat hij inmiddels ruim over de tijd is. De heer Hoppenbrouwer wil nog twee dingen zeggen, hij houdt het kort. Graag wil hij van de wethouder weten: er is altijd afgesproken dat er sober en doelmatig gebouwd wordt. Het woordje sober is verdwenen. Als het gaat om de duurzaamheidsuitgangspunten, dan leest hij dat de gemeente gaat investeren en dat de opbrengsten, dus het minder verbruik van energie, bij de schoolbesturen terecht komt. Welke ideeën zijn er op dit moment bij de gemeente, zodat de gemeente ook kan profiteren van die investering? Het is toch raar dat de gemeente er geld in pompt en dat zij ervan mogen genieten. Dat is dan voorlopig zijn bijdrage.

De heer Markus merkt op, dat de concept uitgangspunten voor liggen om daar met elkaar wat van te vinden. Hij wil er een paar langs lopen, uitgangspunten die de CU belangrijk vindt. In het verkiezingsprogramma van de CU staat, dat de CU het belangrijk vindt, dat er voldoende diversiteit in onderwijs is, zodat ouders kunnen kiezen welke school of organisatie past bij hun kind. Dat uitgangspunt ziet hij letterlijk terugkomen in het stuk, dus daar is de CU blij mee. Daarnaast vindt de CU het belangrijk dat elke school zijn eigen identiteit en schoolconcepten vorm moet kunnen geven. Dat lijkt allemaal vrij obvious en helder, dat dat soort dingen gesteund worden, maar de CU is blij dat in het uitgangspunt nu ook is opgenomen dat, als scholen moeten intrekken bij een andere school als er lokaal gebrek is, dat dat alleen kan als ook het schoolconcept in stand kan blijven, want bepaalde scholen hebben toch meer ruimte nodig door het schoolconcept, wat op een andere locatie niet altijd past binnen het schoolconcept wat zij hebben. Zo'n school kiest daar niet voor niets voor. De CU vindt het belangrijk dat dat wel zo blijft en dat dat ook mee weegt bij het intrekken bij een andere school. De

heer Hoek neemt aan, dat hij het fysiek over de ruimte heeft. En niet over het feit dat bijvoorbeeld een openbare school niet samen in één gebouw zou kunnen zitten met een gereformeerde, protestant christelijke of weet ik veel wat voor school. Hij neemt aan, dat hij het fysiek over de ruimte heeft in de zin van. De heer Markus heeft het inderdaad over de fysieke ruimte. Als gezegd wordt dat een school gebruik kan maken van lokalen bij school X, dan moet dat wel passen bij het concept wat zij hanteren en dat zij dat moeten kunnen uitvoeren. Als dat niet kan, moet dat wel mee wegen in het verhaal of het mogelijk is. Daarnaast vindt de CU het belangrijk dat schoolpleinen uitdagende plekken moeten zijn. Hij kent nog teveel schoolpleinen die er behoorlijk steenachtig uit zien. Met een glijbaantje, wat groener en blauwer mag. Dat ziet hij ook gelukkig terug komen. Een gezonde leeromgeving. De discussie van een paar jaar geleden kan hij zich nog herinneren over gezonde klaslokalen. Klasse A en klasse B. Toen is uit onderzoek gebleken, dat voor een goede leeromgeving gezonde klaslokalen van groot belang is. Ook blij dat gekozen wordt voor klasse A of als dat niet mogelijk is klasse B, dat daar ook echt stappen in gezet worden met elkaar. Daarnaast worden er stappen gezet m.b.t. het verduurzamen, wat ook mooi is, zeker ook voor de schoolbesturen. In de kabinetsplannen was te lezen, dat de energiebelasting voor scholen omhoog gaat. Voor de eigen portemonnee scheelt het wat, maar voor de scholen gaat het omhoog, dus dat is wel een extra stok achter de deur. Tenslotte vindt de CU het van belang dat het IHP goed afgestemd moet worden met de schoolbesturen, want uiteindelijk zijn het hun schoolgebouwen, waar zij les in moeten geven, dan is het belangrijk dat het een document is waarbij gezamenlijk opgetrokken wordt. Nog een paar vragen en kanttekeningen. Allereerst de wijknetwerken. De heer Hoppenbrouwer wilde daar niet op ingaan, maar de CU gaat er toch wel op in. Het blijft een lastig issue, die wijknetwerken. Het staat in de uitgangspunten, hier zit men er wel in. Hij is benieuwd naar de reactie van de commissie en de wethouder. Als een school het ziet zitten om een wijknetwerk op te starten en zij initiëren dat en ze vinden dat fantastisch, dan kan dat, dan is het prima. Maar het kan niet zo zijn, dat het IHP in een positie duwt en het van bovenaf oplegt. Als men een netwerk wil creëren in een wijk, dan moet dat per definitie iets zijn wat op vrijwillige basis is en wat iedereen goed en verstandig vindt en dan komt het vanzelf. Hij vindt niet dat dat opgelegd moet worden vanuit de gemeente. Wat er nu in het IHP zit, voorziet dat er nou juist wel in, in dat opleggen? Of is het echt iets wat vanuit de scholen zelf moeten komen? De heer Hoppenbrouwer vraagt of hij wijknetwerken niet ziet als een alternatief voor de brede school, waar de CU altijd wel een voorstander van was geweest. Of ziet hij het echt als twee verschillen entiteiten? De heer Markus heeft die discussie ook bij de onderwijsvisie gevoerd. Wat hij toen heeft begrepen van de toenmalige wethouder is dat dit veel breder is. Er werd ook gesproken over sport en cultuur en scouting. Daar ziet de CU niet zoveel heil in. Het belangrijkste is, dat het iets is wat vanuit de scholen zelf moet komen, niet iets wat de gemeente aan de voorkant moet opleggen. Dan nog twee punten. Dit hele document is gebaseerd op een dataverzameling. In de presentatie is daar ook even kort over gesproken en er is nog wat nagestuurd. Wat het lastig maakt, is dat bepaalde uitgangspunten gebaseerd zijn op leerlingenprognoses, maar ook trends of die nou landelijk of plaatselijk zijn. Hij zit niet helemaal in dat wereldje en hij heeft er te weinig zicht op in hoeverre dat soort trends in voldoende mate in de uitgangspunten zijn meegenomen. Toch de vraag of er een kort uittreksel kan komen van die dataverzameling met de belangrijkste punten, zodat hij zich een beeld van het veld kan vormen. Hij sluit even aan bij het sociaal domein, daar werden de trends ook gepresenteerd, waardoor gekeken kon worden of het beleid er in voldoende mate op aansloot. Het zijn fantastische uitgangspunten, maar het is even lastig om te zien wat het financieel betekent. Men kan met elkaar roepen: we vinden dit mooi en dat belangrijk, maar als er straks een kostenpost uit komt rollen, dan kijkt hij toch misschien anders tegen bepaalde uitgangspunten aan. Dus vooralsnog zegt de CU: prima uitgangspunten, prima basis om het IHP verder uit te werken. De enige twee maren betreft de dataverzameling om te kunnen checken of alles in voldoende mate is mee genomen en uiteraard de financiën of alles uiteindelijk ook financieel haalbaar is. Dank u wel.

De heer Hoek merkt op, dat het integraal huisvestingsplan voor ligt, wat vast gesteld gaat worden voor 5 jaar. Of in ieder geval gaat het vandaag over de uitgangspunten. De uitgangspunten hebben zeker de goedkeuring van WIJ. Er is goed over nagedacht. Eigenlijk zijn het alleen nog maar uitgangspunten. De schoolbesturen worden er nog bij betrokken en uiteindelijk zal men hier een plan krijgen waar de raad definitief een klap op kan geven. Hij heeft ongeveer dezelfde opmerking als de CU waar het gaat om de trends en ontwikkelingen op het gebied van onderwijshuisvesting. Hij is daar nieuwsgierig naar. Wat is er dan heel erg anders? Graag sluit hij aan bij de woorden van de heer Markus. Goed dat er gekeken wordt naar divers onderwijs, met name het aanbod. De CU, L3B en GL hebben daar iets over gezegd. Hij vindt inderdaad dat er iets te kiezen moet zijn. WIJ heeft absoluut geen hekel aan bijzondere scholen, WIJ is een partij waarin alle geloofsrichtingen vertegenwoordigd zijn, maar hij kan zich niet aan de indruk onttrekken dat met name de bijzondere scholen groots aanwezig zijn in aantallen. Hij pleit er dan ook voor: als men dit als uitgangspunt definieert, dan moet men er daadwerkelijk serieus naar kijken. Inderdaad, een vrije school, een Montessori school, een jenaplan school, want dan valt er echt iets te kiezen en dat vindt hij een toegevoegde waarde als dit als uitgangspunt gedefinieerd wordt. Toekomstbestendigheid vindt hij ook goed. In de curve van Bergschenhoek is te zien, dat hier uiteindelijk

een afname van het aantal jongeren uit blijkt. Dat heeft natuurlijk ook consequenties m.b.t. schoolhuisvesting. Gesteld wordt, dat die ruimte gebruikt gaat worden voor zorgaanbod en eventueel voor passende zaken binnen het wijknetwerk. Er wordt specifiek niet gesproken over een winkel, zoals bij de Noorderparklaan, die constructie. Daar is hij blij mee, want daar moet nog een principebesluit over genomen worden, daar waar het gaat om de inrichting van Wilderszijde. Hij wil inderdaad niet vooruit lopen op zaken. De gesprekken die hij de afgelopen tijd heeft gevoerd met de gemiddelde middenstander, die brengen hem steeds meer aan het twijfelen of dat nou een goede keus zou zijn, maar die discussie zal ongetwijfeld nog volgen. Uiteraard is het een bijzonder goede keus om duurzaam te bouwen en om dat meteen mee te nemen, maar hij is het met een ieder eens die zegt: er ligt wel een balans tussen de financiën en datgene wat men in het kader van duurzaamheid wil bereiken. Het zonnepaneel van 3 jaar geleden levert al minder op, dan de zonnepanelen van vandaag de dag. Het is niet zo, dat tijd weg gegooid wordt. Het kan best wel eens zo zijn naarmate die duurzame injectie wat naar achteren geschoven wordt, het rendement groter kan zijn. De groen/blauwe schoolpleinen: prachtig. Hij neemt aan, dat D66 aankomende raadsvergadering meteen met een motie komt, want in feite wordt het nu heel duidelijk als uitgangspunt gedefinieerd. De commissie gehoord hebbende is daar een meerderheid voor en dan kunnen die scholen snel aan de slag met het realiseren van hun groene schoolpleinen. De heer Hoppenbrouwer wil dan D66 teleur stellen. De issue rondom de groene schoolpleinen ging natuurlijk over heel wat anders. Dat ging over een individueel belang om daar bomen te plaatsen op een schoolplein, daar waar de kinderen op school zaten. Dat vindt hij een andere discussie dan als er principieel gepraat wordt over groen/blauwe schoolpleinen. De heer Hoek verschilt van mening hierover. In zijn optiek komt de essentie van de motie heel dichtbij en het uitgangspunt wat nu hier gedefinieerd wordt. De heer Jonker maakt misbruik van deze interruptie om te zeggen dat hij van mening verschilt met de heer Hoppenbrouwer, maar dat zal hem niet verbazen. De heer Hoek ook. Hij vroeg zich af, als de gemeente straks groeit naar een gemeente van 75.000 inwoners of het speciaal onderwijs ook in de plannen is mee genomen, want hij kan het zich voorstellen dat op termijn daar natuurlijk ook genoeg leerlingen voor zijn, om dat hier te realiseren. Het zou een gemiste kans zijn, wanneer dat niet mee genomen zou zijn. Verder heeft de VVD nog iets gezegd, maar ze zullen er ongetwijfeld nog op terug komen, over de afstand, maar dat laat hij graag aan de VVD over. Al met al vond hij het een heel duidelijk verhaal. Ook heeft hij genoten van de manier van presenteren tijdens de beeldvorming, omdat het duidelijk was. Als er iets niet duidelijk was, kon men dat uiteraard vragen, maar degene die de presentatie hield zei: dit weet ik nog niet, dat krijgt u nog toe gestuurd. Het was duidelijk, eerlijk, het was een helder en transparant verhaal. Hij denkt dat men met deze uitgangspunten prima uit de voeten kan. Dank u wel.

De heer Bergwerff merkt op, dat in een kinderrijke gemeente als Lansingerland de gemeente, in goede samenwerking met de schoolbesturen, een gedeelde visie moet opleveren m.b.t. onderwijshuisvesting van de toekomst. Met het conceptdocument integraal huisvestingsplan is de gemeente goed op weg. Vanzelfsprekend zit hier een prijskaartje aan. Het CDA is benieuwd wat dit prijskaartje is. Dit volgt. Het document riep wel een vraag op. Deze stelt hij dan ook graag aan de wethouder. Wat is de reden dat schoolpleinen in eigendom van de scholen niet openbaar toegankelijk zijn? En dus niet te betreden buiten schooltijden, terwijl de openbare pleinen in eigendom zijn van de gemeente. Hij kan het zich voorstellen, dat de openbare schoolpleinen kosten met zich mee brengen in verband met de schoonmaak en afval wat hangjongeren in de avond veroorzaken. Worden deze schoonmaakkosten dan door de gemeente gedragen? Is er overwogen om ook deze schoolpleinen af te zetten, zodat de zojuist genoemde kostenpost weg valt en overlast voorkomen kan worden? Verder een compliment voor het document. Dank u wel. De heer Hoek vraagt of hij gelooft dat men overlast tegen gaat op het moment dat schoolpleinen afgesloten worden. Is het dan niet zo dat de overlast op een andere plek plaats vindt? Hij denkt dat men zich beter kan richten op hoe goede plekken voor jongeren ingericht kunnen worden, dan ze overal weg te sturen en het af te sluiten met hekken. De heer Bergwerff kon heel ver mee gaan in het begin van zijn verhaal, want inderdaad, jongeren willen ook een plek om bij elkaar te komen. Dat is absoluut nodig, maar een schoolplein is niet de juiste plek om dat te doen. Er zijn chillplekken, dat zijn wel mooie plekken waar jongeren bij elkaar kunnen komen.

De heer Pat El zal namens de VVD zijn bijdrage leveren. Er is al heel wat gezegd, dat hoeft hij allemaal niet te herhalen. Hij wil op een paar punten focussen. Er ligt nu een plan, dat eigenlijk 15 jaar in de toekomst moet kijken en iedere 5 jaar vernieuwd moet worden. Als muzik liefhebber is hij gewoon eens gaan kijken naar 2014, wat er toen in de hitparade stond: Happy van Pharrel Williams, Fireball, Home van Dotan. Qua voetbal: Nederland-Mexico, Snijders, Robbe en Huntelaar. En toen dacht hij: zo, dat is heel lang geleden. Hij wil dat even vertalen naar deze gemeente. Het is een groeigemeente, het is beweging, de gemeente heeft de grootste populatie jongeren. Is het dan wel handig om met een verversing te werken van iedere 5 jaar. De heer Hoppenbrouwer gaf het net ook al aan, als hij hem goed verstaan heeft. Zou de termijn niet iedere 3 jaar moeten zijn, omdat dit een gemeente is waar veel verandert. Dat is eigenlijk een vraag, die hij aan de wethouder wil stellen en eigenlijk ook aan de mede

commissieleden. Dan wil hij even een puntje maken over het proces zelf. Het uitgangspuntenplan was zeer goed leesbaar. De commissie hier denkt graag mee en plaatst af en toe kritische noten, maar heeft wel graag informatie. Wat hem opviel tijdens de presentatie, is dat er veel meer informatie is die kan helpen bij de uitgangspunten. Een voorbeeld. In de presentatie werd verteld dat het verschil tussen BENG en ENG niet zo heel erg groot is, financieel. Terwijl het in de uitgangspunten als een heel open punt staat gedefinieerd. Ook het staatje m.b.t. de scholen die onderhouden moeten worden. Niet om het op te pakken en er vervolgens vervelende dingen mee te doen, maar als commissielid vindt hij het toch wel prettig om wat onderliggende informatie te krijgen om zijn controlerende taak te kunnen doen en om ook goed het debat aan te kunnen gaan. Hij zou toch willen vragen bij een volgende ronde: als er onderliggende stukken zijn, onderliggende data, om die dan toch met de commissie te delen. Dan nog een paar opmerkingen over de uitgangspunten zelf. De normen voor de kosten per vierkante meter. Die discussie is eerder geweest. De VNG heeft die verhoogd met 40%. Allen die verhoging met 40% is inmiddels alweer 8 maanden geleden. De vraag die de VVD heeft, is: in hoeverre zijn dat nog reële kosten? De VVD prijs het college, omdat ze aangeven dat ze graag binnen die 40% willen blijven, alleen denkt hij dat het wel van belang is dat gekeken wordt of die stijging van 40% nog wel reëel is. Of het inmiddels niet een ander percentage zou moeten zijn, want anders moet men achteraf weer gaan corrigeren. Er is een opmerking gemaakt over het aantal openbare scholen. De VVD wil ook, dat er voldoende aanbod is voor de inwoners van Lansingerland om de school te kiezen die bij hen en hun kinderen hoort. Hij vindt het wel een beetje een impasse. GL wil meer openbare scholen, want zij horen signaal A. De VVD, in zijn geval, hoort signaal B. Hij weet niet of het college misschien informatie heeft hoe deze gemeente het doet t.o.v. een andere gemeente m.b.t. het aantal openbare scholen. De heer Hoek vraagt of hij zich wel kan vinden in het uitgangspunt, dat er meer te kiezen moet zijn. Dat betekent in zijn optiek indirect dat men daar naar op zoek gaat. Dat mensen qua inhoud van het onderwijs een andere keuze kunnen maken dan vandaag de dag. In zijn optiek gaat het niet alleen over openbaar en bijzonder onderwijs, maar meer ook over de inhoudelijke kant van het onderwijs. De heer Pat El worstelt een beetje. Hij zou willen weten of er in deze gemeente behoefte is aan Montessori onderwijs, jenaplan en andere soorten van onderwijs. Dan zou wel gekeken kunnen worden of er schoolbesturen zijn, die geïnteresseerd zijn om hier vestiging of school neer te zetten. Er is een Montessori school in Pijnacker. Stel dat hier behoefte aan is, dan zou men die kant op kunnen gaan. Hij ondersteunt wel wat WIJ zegt, er moet voldoende te kiezen zijn, maar hoe weet men nu wat de behoefte is. Het heeft geen zin om scholen te trekken om hier te komen als blijkt dat er eigenlijk niet echt een vraag is naar dat onderwijs. De heer Hoek begrijpt, dat hij het uitgangspunt dan onderstreept. Een gevolg van dat uitgangspunt kan heel goed zijn, dat er onderzoek naar gedaan wordt. Hij haalt hiermee de woorden van de heer Pat El uit de mond, want hij had aan de hand van de discussie opgeschreven dat er onderzoek gedaan moet worden. Of dat nou een enquête is of een steekproef of een andere manier. Als dan geconstateerd wordt dat er ergens een gat is in het aanbod m.b.t. wat men graag zou willen zien, dan kan bepaald worden of er met schoolbesturen gepraat gaat worden uit andere gemeenten. Op dat punt is hij het zeker eens. De heer Hoppenbrouwer vindt dat men moet oppassen niet allerlei dingen door elkaar te gaan gooien. Hij zit nog even te broeden. Er zijn al scholen in Lansingerland met een jenaplan, want dat is een soort onderwijsconcept. Onderwijsaanbod is wat anders. Misschien heeft hij de discussie verward door ook Montessori te noemen, maar achteraf denkt hij dat hij er naast zit. Als het over onderwijssoorten gaat, gaat het over wat anders, dat bedoelde de voormalig wethouder. Het gaat dan om vrije scholen met echt een bepaalde visie. Daar valt ook het natuuronderwijs van de Kleine Kapitein onder. Dat zijn echt wezenlijk andere dingen dan jenaplan. De discussie wordt heel diffuus, want het is aan een school om dat als onderwijsconcept te gebruiken. Als het echt gaat over specifiek andere onderwijssoorten, dan gaat het over vrije scholen en natuuronderwijs. Echt wezenlijk anders. Als hij ernaast zit, hoopt hij dat de wethouder het wel weet. De discussie moet wel scherp blijven. De heer Pat El had nog een paar punten. In het stuk wordt ervan gesproken, dat als er accommodatie gezocht moet worden omdat de school uit zijn jasje barst, dat er dan maximaal 2 kilometer hemelsbreed gekeken wordt. Bij de presentatieavond is dit ook al besproken. Men zou eigenlijk moeten overwegen, en volgens de VVD heel sterk moeten overwegen, of er gekeken wordt naar een tijdslimiet. Wat zegt 2 kilometer? Het kan zijn dat men daar met 5 minuten lopen is of 20 minuten. Maar er zullen ook situaties zijn, dat het heel veel tijd kost en dan gaan veel mensen de auto nemen. Dat geeft andere problemen. Het laatste bruggetje wat hij wilde maken is een vraag. Er is een school, een gebouw, een schoolplein, een plan voor als een school uitbreidt, hoe men dan omgaat met de accommodatie, een tijdelijke accommodatie. Hij kan in het stuk niets terug vinden over verkeersveiligheid en hoe dat dan meegenomen gaat worden. Voor de VVD is het een belangrijk punt, dat als tijdelijke accommodatie binnen de 2km hemelsbreed valt en het aantal minuten om er naar toe te lopen, dat dan een plek is waar ouders hun kinderen veilig naar toe kunnen brengen of waar ze zelf veilig naar toe kunnen gaan. Daar wil hij het bij laten.

De heer Jonker vindt het fijn om als onderwijspartij alle fracties zo enthousiast te horen over onderwijshuisvesting en hoe goed de kwaliteit daarvan moet zijn. D66 denkt dat het voor de lokale overheid de opdracht is om het verschil te maken voor haar inwoners om merkbaar bij te dragen aan een

goed leefklimaat, in dit geval goede onderwijshuisvesting. Op dit vlak kan de gemeenteraad ook echt wat doen, men kan deze woonplaats profileren. Elke euro, die hierin gestopt wordt, is ook een investering in de toekomstige generaties. Allereerst complimenten voor het proces. Goed dat men nu eerst in gesprek gaat over het beleidskader en de uitgangspunten en daarna het gesprek pas gevoerd wordt over individuele locaties, gebouwen en de uitvoering. Natuurlijk zal geld dan ook aan de orde komen en zullen de uitgangspunten gewogen moeten worden om te kijken hoe zwaar men bepaalde aspecten laat wegen. Het fijne hiervan is, dat het debat hierdoor gestructureerd is, volgbaar en het vermijdt ook willekeur. Hij zal alle uitgangspunten enigszins aflopen per kopje in het document en aanvullingen aangeven. Hij zal niet alles vermelden, waar D66 het mee eens is, want dat was met grote delen het geval. Eerst inhakend op eerdere opmerkingen over de frequentie. Iedereen wil goed geïnformeerd worden en of dat nu is d.m.v. een hogere frequentie van het huisvestingsplan of door heel goede informatiemomenten. Hij hoort graag van de wethouder hoe zij daar tegenaan kijkt. Het gaat D66 er vooral om om goed geïnformeerd te worden en dat kan misschien ook op andere manieren, maar hij hoort graag hoe de wethouder daar tegen aan kijkt. Divers onderwijsaanbod vindt D66 ook heel belangrijk. Daarbij wordt natuurlijk primair lokaal gekeken, maar misschien is het mogelijk om in sommige gevallen bij middelbaar onderwijs ook naar de omliggende gemeenten te kijken, zoals bijzondere vormen die in Pijnacker al zijn of in Hillegersberg, zodat men elkaar kan aanvullen en versterken. De heer Hoppenbrouwer merkt op, dat dit over primair onderwijs gaat. Waarom maakt hij de knex met het middelbaar onderwijs? De heer Jonker zegt dat dit klopt, maar bij middelbaar onderwijs wil men sowieso regionaal kijken, omdat de mobiliteit van leerlingen groter is. Primair onderwijs willen mensen graag in de wijk, zo dicht mogelijk bij huis, dus dan zal men wat minder hebben aan die regionale versterking en die regionale afstemming. Men doet minder snel een kind in Pijnacker op school als men aan de Oosteindse akker woont. Dat was zijn opmerking. Wijknetwerken: D66 is erg voor, niet voor opleggen overigens. Eens, men moet geen dingen opleggen, maar tegelijkertijd las hij het vooral als stimuleren en faciliteren. D66 vindt het ook belangrijk vanuit het oogpunt dat het kind centraal staat, dus niet de school, nee, het kind. Daar moet de overheid en de maatschappij zoveel mogelijk omheen organiseren. Er moeten verbindingen gelegd worden tussen scholen, kinderopvang, instellingen die in de wijk aanwezig zijn. Hij denkt niet het oneens te zijn, maar het gaat een beetje over de toon hoe het geformuleerd wordt. Over duurzaamheid is al veel gezegd. D66 heeft behoefte, in een later moment als het plan wat verder uitgewerkt is, aan de financiële berekeningen in detail van een businesscase voor een school. Er wordt nu gezegd: een levensduur van meer dan 15 jaar, dat is gebaseerd op een bepaalde cijfermatige onderbouwing. Hij begrijpt, dat hij die nu niet ziet, maar die zou hij op een bepaald moment wel willen zien. Dat zou kunnen beoordelen op basis van welke variabelen en factoren dat gebeurt. Hij verwacht het niet voor alle scholen, maar bij wijze van spreken voor één school, zodat hij er wat gevoel bij krijgt. Als het gaat over geld, vindt D66 dat de overheid een voorbeeldfunctie heeft. In algemene moet men niet te voorzichtig zijn bij het maken van keuzes om toch te investeren m.b.t. duurzaamheid, wat D66 betreft. Spelen, bewegen en groene schoolpleinen: hij gaat hier geen tweede Bonfut creëren, maar door D66 is er al aardig wat over gezegd. Iedereen weet hoe D66 erin zit. Bij het uitgangspunt voor de scholen zou hij graag iets toegevoegd willen zien over digitale infrastructuur. Dat is essentieel voor elke school, ook primair. Hij zou willen dat daar randvoorwaarden aanwezig zijn, zodat die goed beschikbaar zijn. M.b.t. het onderhoud van scholen wordt de opmerking gemaakt over audits. Dat vindt D66 een goed idee, om die ook vooral onafhankelijk te organiseren. Dat is misschien een open deur, maar vanuit zijn eigen achtergrond zou hij dat willen benadrukken. D66 vindt het ook belangrijk dat de uitkomsten daarvan open en transparant worden gedeeld met de omgeving, zodat iedereen kennis kan nemen van wat de kwaliteit is van die gebouwen. Dat verhoogt het maatschappelijke debat, het verhoogt ook een beetje het horizontaal toezicht. Mensen voelen zich dan onder druk staan door de resultaten. Bij D66 kwam ook nog een detail aan de orde, wat misschien helemaal niet speelt. Of er nog sprake is van asbestproblemen in het kader van scholen. Hij denkt het niet, maar het was iets wat bij hen op kwam. De financiën, want daar gaat het straks uiteindelijk om. Er wordt een opmerking gemaakt over VNG normbedragen. Die zijn wat D66 betreft zeker belangrijk, maar niet leidend. Het moet gaan over kwalitatief hoogwaardig onderwijs met een goed leefklimaat. Dat mag best ten koste gaan van algemene middelen. Natuurlijk altijd met mate en het moet altijd afgewogen worden, maar een gemeente moet ook durven te kiezen voor bepaalde onderwerpen. De heer Pat El vindt dat leuk klinken, maar is D66 dan bereid om er 10% bovenop te doen? Of 20? Of 30? Hoe ziet D66 dat? Waar ligt de grens? De heer Jonker vindt dat nou juist zo leuk. Er wordt nu gesproken over de uitgangspunten. In het debat straks n.a.v. het definitieve uitvoeringsplan discussieert men met elkaar wat wel of niet aanvaardbaar is. Hij gaat zeker geen blanco cheque uitschrijven door te zeggen dat er geen grenzen zitten aan wat men wil investeren, maar hij denkt dat iedereen zijn eigen politieke afwegingen maakt. De heer Pat El leest in het plan: doelmatig. De heer Hoppenbrouwer stelde voor om het woord 'sober' erbij te doen. Hoe kijkt D66 daar tegen aan? De heer Jonker is het daar niet mee eens. De heer Hoppenbrouwer merkt op, dat zijn woorden nu verkeerd worden uitgelegd. Het gaat erom, dat vanaf het vorige IHP, en ook bij de scholen Melanchton en Wolvert, er de richtlijn en het uitgangspunt was: doe het sober en doelmatig. Het enige wat hij aan de wethouder heeft gevraagd is: waar is het woord sober gebleven? Hij heeft niet gezegd, dat het sober moet, want

daarmee wordt hem iets in de mond gelegd, wat hij niet gezegd heeft. De heer Jonker vindt niet dat er een semantische discussie gevoerd moet gaan worden. Hij denkt dat iedereen goed onderwijshuisvesting wil, per politieke partij is er verschil tussen wat er wel of niet moet zijn. Afsluitend. D66 vindt het heel belangrijk, en dat staat ook op verschillende plekken in het plan, dat verschillende belanghebbende stakeholders actief worden betrokken bij het proces. Daar heeft hij een goed gevoel bij, zoals het er nu staat. D66 zal het met belangstelling blijven volgen, dat iedereen weet welke richting dit proces op gaat en waar iedereen aan toe is op verschillende onderdelen. Dank u.

Beantwoording college

Wethouder Van Tatenhove gaat deze keer het rijtje en de fracties af. Ze probeert niet te bossen, omdat het nu echt gaat over de uitgangspunten. Ze zal alleen een antwoord niet herhalen als ze het al gegeven heeft. Als ze iets vergeet, roep dan niet direct: u vergeet een vraag van mij. Want wethouder Fortuyn zit er ook bij en sommige vragen zitten wat meer op zijn terrein. Ongetwijfeld kan hij haar leemtes vullen. Ze begint bij de PvdA. Zij merkte op, dat ouders heel bewust voor een school kiezen. Daarmee heeft ze een belangrijk punt. Als het gaat over inhuizen bij een andere school vanwege capaciteitstekort op de ene locatie en leegstand op de andere locatie, houd dan niet alleen rekening met het onderwijsconcept, maar ook met de omgeving. Dat is precies de reden waarom gezegd wordt: als we gaan bouwen, hebben we een voorkeur voor clusteren, omdat dan in dezelfde omgeving die wisseling van lokalen gedaan kan worden. Als dat niet kan, dan is het onderwijsconcept een uitgangspunt waar rekening mee gehouden wordt. Maar of een plein wel of niet versteend of wel of niet vergroend, als dat mee genomen moet worden, dan kan de conclusie getrokken worden dat het nooit kan. Het is wel gemeenschapsgeld. Men wil duurzaam omgaan met de schoolgebouwen. Dus het onderwijsconcept is wel heel belangrijk om dat mee af te wegen, maar voor de omgeving zijn er grenzen. Dat is het voorstel van het college. Terecht wordt gezegd: een transformatie, pleeg sloop en nieuwbouw op dezelfde plek, dat geeft een heel andere uitstraling en dat betekent misschien dan iets voor de aantrekkelijkheid van het schoolgebouw. Ja, daar is de wethouder het mee eens. Dan sluit ze aan bij wat door anderen is gezegd: we gaan niet voor kapitaalvernietiging. Want uiteindelijk wordt elk gebouw gebouwd met gemeenschapsgeld, waar een afschrijvingstermijn naast gezet wordt. Die periode zou een schoolgebouw wel zijn functie moeten dienen, waarvoor het is neergezet. Dat er een structurele oplossing moet komen voor scholen met een noodgebouw, daar is het college het ook mee eens, maar wel als de prognoses aangeven, dat er een constante vraag blijft naar een hoger aantal lokalen dan er op dat moment zijn. Als het gaat om een piek, als prognoses dat laten zien, dan wordt dat opgevangen met tijdelijke gebouwen, als het niet met inhuizing in een ander schoolgebouw of aan de andere kant van de wand kan. Dan GL. Er wordt een vraag gesteld en een conclusie bij getrokken. De conclusie dat er te weinig openbare scholen zijn, laat de wethouder voor GL. De gemeente bouwt geen scholen. De gemeente kiest ook niet wie er een school mag bouwen, dat doen de onderwijsbesturen. Zij vragen of zij degene mogen zijn die bouwt. Wel eens dat er in de onderwijsvisie staat, dat men wil kiezen voor meer variatie. Dat was ook een wens. Dat is onderzocht toen de onderwijsvisie gedefinieerd is, deze is in de vorige periode vastgesteld. Die wens is er, maar de gemeente trekt ze niet uit de grond. Als er onderwijsbesturen zijn, die een openbare jenaplanschool willen, prima, als er pc-schoolbesturen zijn die een protestant christelijke jenaplanschool willen, ook prima. Als er besturen zijn, die hier een vrije school willen, dan gaat de gemeente ook in gesprek, maar de gemeente kan het niet initiëren. Wie gaf de waarschuwing uit het verleden? De heer Hoppenbrouwer? Daar was de raad in grote aantallen ook bij. Het is best een kostbare afweging voor een schoolbestuur zelf om te kunnen kijken of men binnen 5 jaar die leerlingenaantallen heeft die men verwacht, als men met een nieuw concept wil starten. Het college staat er open voor, dat stond ook in de onderwijsvisie. Op die manier wordt het ook mee genomen. GL geeft aan, dat GL de formulering over de openbare versus de gesloten pleinen het liefst omgedraaid zou zien. Dat er in principe gekozen wordt voor altijd een openbaar plein en in uitzonderingsgevallen gesloten. De ervaring is dat de schooldirecteuren het het liefst andersom willen. Er wordt dan niet alleen gebruik gemaakt van het plein na schooltijd, maar de volgende ochtend ligt er dan zoi. Een zakje van chips is misschien niet zo erg, maar er liggen ook andere dingen en dat vinden directeuren gewoon heel vervelend. De ervaring is dat de directeuren liever het hek aan het eind van de schooldag dicht doen. Dan is het een afgescheiden terrein. Loopt er dan iemand op, dan kan een BOA of wijkagent zeggen dat het geen openbaar terrein is en verwijzen naar de chillplek, die de heer Bergwerff terecht noemde. Als wethouder Fortuyn iets wil toevoegen, hoort de commissie dat straks nog wel. De scholen die niet ENG gemaakt worden binnen 15 jaar. Als die kosten te hoog zijn, wordt voorgesteld om dat achterwege te laten. GL vraagt of ze niet van het gas af gaan. De wethouder beweegt zich wellicht op glad ijs, maar ze zou het zich kunnen voorstellen dat het eventueel wel zou kunnen, als ze bijvoorbeeld in een wijk liggen waar ze er voor die 15 jaar mee aan de slag gaan. Ook hiervoor kijkt ze naar wethouder Fortuyn, of hij er misschien meer over wil zeggen. Dus verduurzaming zit niet altijd alleen in de keuze om iets met het gebouw te doen. Sommige maatregelen gaan misschien ook in een wijk mee. GL vraagt wat gedaan wordt met M2017-053. Daar staat in de toelichting dat het mee genomen wordt in het IHP. Dus dat gaat het college ook doen. Die

vindt zijn afhandeling in het IHP. L3B merkt op, dat er onderwerpen genoemd staan die niet sec bij het integraal huisvestingsplan horen, zoals het wijknetwerk en het onderwijsconcept. Dat klopt, maar dat zijn wel de dingen die in de onderwijsvisie aan de orde zijn gekomen en waar de raad ook een besluit over heeft genomen, dus die moeten nu wel een plekje krijgen. Als er een nieuwe school in Wilderszijde gebouwd gaat worden, dan is de wens er om te kijken naar andere onderwijsconcepten. Dan kan gekeken worden of er liefhebbers voor zijn om dat te doen. Het wijknetwerk is niet iets wat opgelegd wordt, maar dat is iets wat kan ontstaan en wat dan gestimuleerd en gefaciliteerd wordt. Maar het is niet zo dat de gemeente ruimtes gaan bouwen en zeggen: gij zult daar een plekje nemen en gij moet erbij en u bent een onmisbare schakel. Partijen moeten het zelf doen, maar de gemeente zal het wel stimuleren, zoals het ook in de onderwijsvisie is afgesproken. De heer Markus vraagt of stimuleren iets is voor het integraal huisvestingsplan. Betekent dit dat er bij nieuwe scholen 2 lokalen bij gebouwd worden, zodat er wellicht in de toekomst allerlei netwerken kunnen ontstaan? Wethouder Van Tatenhove antwoordt dat als dat gedaan wordt het niet perse hoeft te zijn de scouting er een plekje krijgt; er kan ook een zorgaanbieder of het CJG daar zijn intrek nemen. Het moet in die zin wel een multifunctioneel te gebruiken ruimte kunnen zijn. Maar er wordt primair voor het onderwijs gebouwd. Over de actieve informatie naar de raad. Wel eens om daar eens een modus in te vinden. Zelf is ze er wel een beetje zoekend naar, zoals dat destijds ook was bij de sportvisie. Daar was het redelijk makkelijk om te zeggen om dat wat te knippen en plakken, want dan komt het regelmatig terug. Wat ze wel als een constante ziet is dat de gemeente altijd met schoolbesturen in gesprek gaat over de verwachtingen voor het volgende jaar. Ze kan het zich voorstellen dat daarover in elk geval een moment in de raad gedaan wordt m.b.t. de huisvestingswens van de scholen voor na de zomervakantie. Het kan dan pas na de zomervakantie besproken worden, omdat het altijd redelijk kort voor de zomervakantie definitief is. Het is een beetje trigger om daar in mei iets over te bespreken en dat er in juni misschien net iets anders uit komt met een lokalenindeling. Maar dat zou dan een standaard moment zijn voor een overzicht. Als het aanleiding geeft om te bespreken, dan kan het in de commissie geagendeerd worden. Ze hoort graag of de commissie daarmee kan instemmen en of dat is wat de commissie wil. Gevraagd wordt naar de stand van zaken rond de Poort en de Wiekslag. Toevallig heeft zij vanochtend overleg gehad met directeur bestuurders, dus van de Koepels, maar ze heeft nog niets gehoord. Ze weet dat er gesprekken worden gevoerd en dat weet de commissie ook, maar verder weet zij ook niets. De heer Hoppenbrouwer heeft misschien een technische vraag, maar de leerlingenprognoses van de Poort en de Wiekslag geven dus geen aanleiding om dat vanuit de gemeente meer dan verkennd te bekijken. Wethouder Van Tatenhove zegt dat het in eerste instantie aan de schoolbesturen is om dat te doen. De gemeente gaat natuurlijk met het Spectrum in gesprek over wat er is, de huisvestingsbehoefte op de Wiekslag en op de Poort en wat de verwachtingen zijn m.b.t. de ontwikkelingen van Bleiswijk als kern en welke bewegingen daar dan te zien zijn voor het Spectrum met zijn twee scholen. Zij hebben ook een ander karakter, die twee scholen. Ze kunnen echt niet zomaar bij elkaar gevoegd worden, dat is echt aan een schoolbestuur om daarin stappen in te zetten. De heer Hoppenbrouwer zou het op prijs stellen als de wethouder toch op enige manier de boel met het Spectrum verkent. De Poort zou een geweldige opportunity zijn voor ouderenhuisvesting, waarvoor men aan het zoeken is in Bleiswijk. Men heeft het er over en soms moet men even duwen en trekken. Hij weet zeker, dat de heer Lieverse het met hem eens is. Wethouder Van Tatenhove denkt dat de heer Lieverse eventueel zou kunnen interrumperen. Wie boven Lansingerland gaat hangen om te ontdekken wat ideale plekken zijn om iets te doen, dan snapt ze dat bij de Poort tot zo'n conclusie gekomen wordt. Laat ze dat er van zeggen. Dat is dan nog een persoonlijke mening, dan daar is helemaal geen verkenning over. Ze snapt wel, dat men dat vindt, want ze zou het ook een heel mooi plekje vinden om oud te worden, dichtbij het dorp in zo'n karakteristiek pand, weggestopt achter een straatje wat niemand kent, perfect. Ze hoort dat er liefhebbers zijn, meneer Hoppenbrouwer. Gevraagd werd of de schoolbesturen hebben ingestemd met de audits. Ze weet niet of wethouder Fortuyn daar nog iets meer over wil zeggen. Als de gemeente verantwoordelijk is voor het realiseren van huisvesting en zij voor het onderhoud, dan moet men elkaar ergens vinden m.b.t. hoe dat gedaan wordt. Over het algemeen zijn schoolbesturen natuurlijk van goede wil. Ze maken ook meerjaren onderhoudsplannen. Het is heel verstandig om met een audit door een onafhankelijk persoon te kijken naar hoe het met de stand van het gewas is. Of dat dan openbaar gedeeld moet worden; ze denkt dat volstaan kan worden met het bericht dat er een audit gedaan is met de stand van zaken. Het lijkt haar niet direct een punt waaraan aandacht besteed moet worden in een commissie. De heer Jonker merkt op, dat de overheid toch streeft naar transparantie en openbaarheid, zeker als het de gezondheid van de kinderen betreft. Als hij zijn kind op een school heeft zitten en er wordt een audit gedaan naar de staat van het onderhoud, dan is hij daar wel geïnteresseerd in. De gemeente moet stimuleren om daar maximale transparantie in te betrachten. Ziet de wethouder dat niet zo? Wethouder Van Tatenhove zegt: jawel. Maar ze weet niet of men daarover moet gaan debatteren. Misschien als de stand zorgwekkend is, maar ze kan het zich niet voorstellen dat het een discussiepunt wordt voor een avondvullende commissievergadering, maar zeg nooit nooit. De heer Hoppenbrouwer denkt dat wat de wethouder mee geeft het mooie is, dat een onderwijspartij en een wat minder onderwijspartij er het in dit geval over eens zijn. Dat zij de audits onafhankelijk laten uitvoeren, want dan is er geen welles-nietes spelletje. Hij

denkt dat het een heel goed voorstel is. Wethouder Van Tatenhove merkt op, dat ze er in het college over in gesprek zijn geraakt, omdat scholen uit eenzelfde bouwjaar soms een heel andere bouwkundige kwaliteit hebben. Dat ligt niet altijd aan het materiaal. Dan wordt gevraagd naar de waarde van de scholen. Dat is min of meer vergelijkbaar, want het onderzoek is gedaan door een gerenommeerd bureau wat heel veel ervaring heeft op het gebied van in kaart brengen van de staat van de gebouwen en daarom is het het meest objectieve weerspiegeling van wat de kwaliteit is van de onderwijshuisvesting op een aantal punten. Dan nog een vraag over de investering van duurzaamheid, die dan voor rekening komt van de gemeente en de opbrengsten die voor het onderwijs zijn. Deze past ze die even door naar haar collega. Dan komt ze bij de CU met als eerste de opmerking dat het belangrijk is dat er naar het schoolconcept wordt gekeken als er moet worden ingehuisd bij een andere school. Daar heeft ze het al over gehad. Aangegeven wordt, dat schoolpleinen uitdagend moeten zijn. Als wethouder sport met een sportvisie die zegt 'iedereen beweegt' wil ze dat van harte onderstrepen. Als het een schoolplein is, wat van het schoolbestuur zelf is, dan kan de gemeente het wel stimuleren en misschien zelfs nog wel faciliteren, maar het is aan het schoolbestuur zelf om het plein in te richten. Dan roept ze vooral de ouders op om met het bestuur of met de directie in gesprek te gaan bij het ontwerp van een schoolplein. Gevraagd wordt om goed af te stemmen met de schoolbesturen. Wat dat betreft, kan de wethouder de CU gerust stellen, want de ambtenaar heeft al veel intensieve gesprekken gehad met de schoolbesturen. Vanochtend zat men ook weer rond de tafel. Er is afgesproken dat na alle individuele gesprekken er ook een sessie komt met alle schoolbesturen bij elkaar over wat de opbrengst uit de gesprekken is. Het is natuurlijk alleen maar mooi als ze van elkaar erkennen en herkennen hoe de ranking in zo'n staatje moet zijn. Gevraagd wordt om wat meer onderbouwing, het inzicht in trends en ontwikkelingen. Ze stelt voor dat in een bijlage mee te sturen met het IHP, zodat wie zich wil verdiepen in de bijlage de verdieping kan vinden. Over wat de financiële consequenties zijn gaat men het nog hebben, denkt ze, als het IHP afgerond wordt. Dan WIJ. Ook WIJ vraagt inzicht in trends en ontwikkelingen, dus dat belooft ze bij deze. Dat komt in een bijlage, die relevante informatie. Ook heeft WIJ gepleit voor de onderwijsconcepten. WIJ doet een oproep om geen winkels in onderwijsgebouwen te huisvesten. Zo zijn er meer dingen waar inmiddels ervaring mee opgedaan is. Zo doet men liever scholen solitair dan als onderdeel van een complex met woningen erboven, dat is ook op ervaring gebaseerd. Soms moeten er andere keuzes gemaakt worden, maar als uitgangspunt staat dat. Gevraagd wordt ook of het speciaal onderwijs is meegenomen. Dat is ook bij de onderwijsvisie aan bod gekomen, hoewel ze dat niet helemaal zeker weet. Op dit moment is er onvoldoende vraag naar speciaal onderwijs. Dat komt doordat zowel Rotterdam als Pijnacker dichtbij is. Er moet wel gekeken worden of iets echt haalbaar is hier, voordat daar partijen bij gezocht worden. Dan het CDA. Het CDA merkt op, dat de pleinen die in eigendom zijn van de scholen afgesloten zijn. Dat vinden de directeuren meestal prettig omdat dat iets doet met rommel op het plein. Gevraagd wordt of overwogen is om openbare schoolpleinen af te sluiten. Maar openbaar is meestal openbaar, omdat het dan een functie heeft voor de wijk, dus dan kan het juist niet afgesloten worden, want dan is het niet meer toegankelijk voor de wijk. Op dit moment zijn ze openbaar, juist als ze een functie hebben voor de wijk. Dan is er elders in de wijk te weinig alternatieve ruimte om speelplekken in te richten. Dan wordt het gedeeld. De heer Hoppenbrouwer trekt hier de conclusie uit, dat een functie in de wijk, functionaliteit, belangrijker is dan overlast voor mensen. Dat hoort hij de wethouder zeggen. Wethouder Van Tatenhove sluit dan aan bij de suggestie die de heer Hoek deed: zoek wel met de jongeren naar plekken waar voor jongeren een veilige, uitdagende of juist niet uitdagende plek om te chillen. Die opgave ligt er ook. Daar is de gemeente nu mee bezig. Zowel de kinderen op school als de kinderen in de wijk moeten een plek hebben om te spelen. Men kan ook de conclusie trekken dat de gemeente zelf beter rekening moet houden met die speelplekken voor alle leeftijden. Jongeren in de puberleeftijd kunnen verder fietsen voor een chillplek dan kleintjes die eigenlijk altijd in de buurt van de ouders een plek nodig hebben. De heer Hoppenbrouwer vindt het wel bijzonder. Men komt er natuurlijk nooit helemaal uit. Bijzondere scholen hebben ook een schoolplein in een woonwijk, daar kunnen kinderen ook spelen. Waarom zou het voor openbaar dan niet kunnen? Wethouder Van Tatenhove legt uit, dat het niet over openbare scholen gaat, maar over openbare pleinen, niet over pleinen van openbare scholen. Dan de VVD. De VVD trok een parallel met voetbal van 5 jaar geleden. Gezegd werd: dat is heel lang. Dan heeft ze het idee dat de doorlooptijd van een gemiddelde voetballer iets sneller is dan van een gemiddeld schoolgebouw. Daar wordt rekening gehouden met 40 jaar. Ze weet niet hoeveel voetballers na 40 jaar nog net zo actief zijn als toen ze 17 tot 25 waren. Het gaat dus een beetje mank. Wel eens, dat het goed is om regelmatig er even boven te hangen om te kijken of alles nog wel goed zit. Misschien is het goed om elk jaar in de commissie te brengen wat al elk jaar gedaan wordt, namelijk dat er gekeken wordt of de leerlingen die voor een schoolconcept van een bepaalde denominatie kiezen nog in het gebouw passen, wat oorspronkelijk voor die denominatie was bedoeld. En of ze ergens anders terecht kunnen. Als daar één keer in de 5 jaar boven gehangen gaat worden om te kijken of er structurele klachten zijn en of men constant pleisters aan het plakken en eens een groter verband aangelegd moet worden, dan is het goed om dat te doen. Als de commissie het elke 3 jaar wil, kan ze kijken of dat zinvol is. Op dit moment denkt ze dat elke 5 jaar er met een helikopter view boven te hangen om te kijken wat de ontwikkelingen zijn, volstaat. Ook de

VVD vraagt naar meer onderbouwde informatie, dus dat komt. Ook doet de VVD een pleidooi om iets met de normkosten te doen. Ze wil die eenmalige verhoging die de VNG adviseert erbij doen. Dan wil ze toch wel even benadrukken, dat het gaat om de normkosten, waarmee de gemeente dan rekening houdt. Dat is natuurlijk nooit precies het bedrag waarvoor gebouwd kan worden, want dat is echt heel erg afhankelijk van de ontwikkelingen in de markt. Zit de markt in een crisisperiode, dan bouwt een aannemer tegen een hele lage prijs en dan houdt men misschien over aan die normering, waarmee in de begroting wordt gerekend. Zit het in een overspannen markt zoals op dit moment, dan komt men er misschien op te kort. Het is heel goed om de normkosten van de VNG mee te nemen in alles wat in de begroting opgenomen wordt. Als men concreet met een school aan de slag gaat, dan moet men altijd in het achterhoofd houden, dat men zich niet rijk moet rekenen. Er moet heel serieus gekeken worden naar een doelmatige bouw. Ze zou het niet perse sober willen noemen. Het wordt doelmatig gedaan wordt, want stel dat er weer een eis komt, zoals de afgelopen tijd rond duurzaamheid. Dat is dan niet sober, maar men vindt wel dat het een functie heeft, dan wordt er wel een investering voor gedaan. Die rationele afweging moet gewoon gemaakt worden op het moment dat die vraag zich aandient. De heer Pat El bedoelde meer te vragen of de VNG zelf al een update heeft, want de verhoging is al 8 maanden geleden. Of ze bij wijze van spreken volgende maand met een nieuw bedrag komt, want dan zou het wel handig zijn om die mee te nemen. Zo was die vraag ook meer bedoeld. Wethouder Van Tatenhove heeft niet de indruk dat de VNG heel vaak met zulke aanpassingen komt. De norm, zoals die nu is voorgesteld door de VNG, gaat wel een tijdje mee. Zelf vermoedt ze ook, dat de gemeente er meer last van heeft of in elk geval er meer mee te maken heeft, omdat er forse ontwikkelingen zijn in onderwijshuisvesting vanwege de groei. Daarin is deze gemeente best wel uniek in Nederland, misschien ook wel in de westelijke Randstad. Ze denkt niet dat er veel gemeenten met deze gemeente te vergelijken zijn en tegen dezelfde uitdagingen aan lopen. Deze gemeente is uniek, er is geen tweede Lansingerland. Lansingerland is via alle snelwegen te bereiken met een eigen afrit, maar dat pleidooi houdt ze een andere keer nog wel, want ze komt bij de verkeersveiligheid. Wordt dat mee genomen als het gaat over inhuizen op een andere plek. Dat lijkt haar een waardevolle opmerking om daar eens kritisch naar te kijken bij de uitgangspunten. Het moet niet zo zijn, dat een groep kinderen of ouders bij het hoofdschoolgebouw kinderen brengt en dan met de kinderen moeten fietsen naar een ander gebouw en dat ze dan ingewikkelde kruispunten over moeten. Het is goed om daar nog eens even kritisch naar te kijken, of dat zich in de praktijk kan voordoen en of het mee genomen moet worden in de uitgangspunten. Ze stelt voor, dat ze daar nog even naar kijkt. Dan komt ze bij D66. Ook D66 vroeg hoe de raad goed geïnformeerd wordt. Ze hoort graag of D66 het met haar voorstel eens is. Ook D66 wijst op de diversiteit van het onderwijs en op de wijknetwerken. Eens, dat het kind altijd centraal moet staan en niet perse de school of het onderwijsconcept. Het is heel belangrijk om de verbindingen te leggen met alles wat na schooltijd ook nog kan worden aangeboden. Ook D66 vraagt naar data en om nog extra nadrukkelijk stil te staan bij de digitale infrastructuur. Daar heeft ze zelf niet direct veel beeld bij, maar misschien kan wethouder Fortuyn toelichten of daar door de gemeente aandacht voor moet zijn, omdat ze anders geen 5G aanleggen. Dat laat ze bij hem. De heer Jonker licht toe wat hij bedoelde. Het gaat over bandbreedte. Als er een school wordt neergezet, een vrij grote primair onderwijsinstelling en er is te weinig bandbreedte, dan leidt het van digiborden en in de toekomst misschien wel virtual reality tot slecht functionerend onderwijs. Dus puur: zijn de faciliteiten daar voldoende voor om dat te checken. Wethouder Van Tatenhove laat dat even aan haar collega over. Gevraagd wordt naar asbestproblematiek. Voor zover zij nu weet niet. Ook D66 heeft het over de VNG bedragen en neemt alvast het voorschot dat er wat D66 betreft best wel wat bovenop zou mogen als er gebouwd gaat worden, maar die opmerking laat de wethouder voor rekening van D66. Dan wordt geconstateerd, dat de stakeholders actief zijn betrokken en dat zal ze in de toekomst ook blijven doen. Dit was het voor haar deel.

Wethouder Fortuyn hoopt dat het voor de commissieleden helder is dat de samenwerking tussen vastgoedonderhoud en onderwijshuisvesting de integrale aanpak is. Vandaar dat de wethouders hier ook samen zitten. Hij is blij om te horen dat de commissie complimenten maakt over het document en de presentatie. Dat is uitermate prettig. De ambtenaar links zit nu een half jaar bij de gemeente en hij is blij met die ambtenaar, want de kwaliteit van het werk is prima. Daar is de wethouder heel erg blij mee. Er zijn ook goede aanvullende vragen geweest. Het is een bespreekstuk, gezocht wordt naar de uitgangspunten. Daar moet men elkaar in vinden, want dit is de basis voor een verder vervolg. D66 had daar een opmerking over. Het is ook een lering, om bij grote dossiers de volgorde goed met elkaar in te steken om het goed te trekken. Er zijn nog een paar vragen over. Het is goed dat wethouder Van Tatenhove veel dingen kon beantwoorden, omdat men veel om tafel zit. Zelf zit hij wat minder in het onderwijs inhoudelijk, hij is meer van de stenen en de uitvoering. De heer Azzouzi had een vraag over juridisch eigendom of economisch eigendom. Het is een juridisch eigendom. Bij het beëindigen van de activiteit komt de grond en de school naar de gemeente toe. In die vorm is het ingezet. De overheid kan ook gelden overdragen, het is een zelfstandige entiteit. Er zitten heel veel zaken achter, maar dit is de vorm die gekozen wordt bij vastgoed van dit soort zaken. Er was veel over die openbare schoolpleinen te doen. Ja, er is nadrukkelijk gezegd: primair is het schoolplein bij de school. Het is ook een afgesloten

geheel. De wethouder heeft het keurig aangegeven. Er zit ook een kostenaspect aan. Het terrein hoort bij de school en bij het onderhoud van de school. De gemeente gaat goed met de schoolbesturen in gesprek m.b.t. groen/blauw, dat hoort ook bij de exploitatie van de school. Men moet het niet alleen laten verstenen, dat kan echt niet meer, men kan dat eigenlijk niet meer maken. Bij de Prins Willen Alexander, die gebouwd gaat worden in de bloemenbuurt, wordt goed gekeken naar groen bouwen om speelplekken goed te borgen. Het is goed om die combinatie met elkaar te zoeken. Daar waar het niet anders kan, wordt het openbare ruimte en dan komt het terug bij de gemeente, zo simpel is dat. Daar wordt goed op gelet, ook in het kader van de speelplekken. GL begon over 'van gas af'. Als een wijk van gas af gaat over 5 jaar en het staat nu op 15 jaar en men zou dan nog op gas zitten, dat gaat hij niet op het gas zitten. In de CO2 reductie is gas natuurlijk een andere discussie. Het is een bron. Dat heeft met gaswinning te maken. Er zijn heel veel alternatieven om deze reductie te bereiken. Het is een afweging tussen kapitaal wat er staat en de levensduur. Als er 3 jaar later toch sprake is van afbraak, dan wordt het opgepakt. Het is een afweging. Is het een harde lijn? Op dit moment wel even, maar hij maakt even een bruggetje naar de ondernemer in de commissie, die eigenlijk de wet van de remmende voorsprong naar zich toe trekt, de heer Hoek van WIJ. Als iets later geïnvesteerd wordt, kan het de effectiviteit van de investering weleens inhalen, zodat men het veel beter doet. Dat geldt hier natuurlijk ook een beetje. Het is een horizon van 15 jaar, dat is een eind weg. Zo kijkt men er nu tegen aan. Net is afgesproken om regelmatig te evalueren met elkaar. Zo is te zien dat sommige processen op een andere manier ingevuld kunnen worden. Er was nog een vraag van L3B over die energie en exploitatie. Is altijd de eeuwige discussie. Als de gemeente investeert in scholen, dan is de school goedkoper uit. Eigenlijk krijgt de school een lumpsum van de overheid voor de exploitatie van de gebouwen. Dat is lekker. Dan maakt de school winst. Op zich kan daar over gepraat worden: wat u minder aan energie doet, geeft u ons terug. Dan ziet de gemeente dat als een soort terugverdienmodel, maar haalt het niet helemaal. Maar door monitoren en in de gesprekken is zien, dat exploitatie met name onderhoud niet altijd goed uitgevoerd wordt. In de gesprekken met de schoolbesturen wil de gemeente de energiewinst inbrengen bij het onderhoud van de school. Daar worden afspraken over gemaakt. Nu is met het onderwijs afgesproken: samen optrekken bij vastgoed, onderhoud, onderwijs. De inhoud is voor wethouder Van Tatenhove en het ontwerp is aan de schoolbesturen en ook de gemeente. De gemeente probeert aan de voorkant te komen van het ontwerp en dat moet doelmatig zijn. Dan komt de term sober om de hoek kijken. Doelmatig. Er wordt gekeken naar de beheersbaarheid van kosten, naar de functionaliteit van het gebouw, naar de gezondheid van de kinderen, naar wet- en regelgeving, hoe men dat met elkaar op de meest efficiënte wijze kan doen. Aan de voorkant zit vastgoed erbij om goed te kijken naar wat er met elkaar gedaan wordt. Dan gaat men ook met de belastingcenten goed om en tegelijkertijd stelt men het kind centraal. Nog een opmerking over die normering. Het kan ook 70% of 80% of dubbel, maar de gemeente houdt even vast aan de VNG. Waarom? Om twee redenen. A. Die normbedragen zijn bekend, die kunnen zo opgevraagd worden, dat is helemaal geen geheim. Een aannemer kan ze gewoon opvragen en uitrekenen wat zijn aanbieding is. Die 40% is openbaar. Maar men gaat natuurlijk niet in de toekomst de onderhandelingsruimte aangeven: de gemeente Lansingerland heeft er 70% op zitten, ik schrijf vast even in. Dat lijkt niet handig, want het moet de markt in. Het is een aanbestedingsproces. Het is nu openbaar hier neergezet, iedereen kan het terug vinden. Men gaat het zien op het moment dat het aan de orde is. Dat is de reden. De vraag van de heer Pat El ging heel duidelijk over de VNG norm en of die nog steeds op 40% zat, omdat die 8 maanden oud is. Natuurlijk wil hij niet teveel betalen. Aangegeven is dat het nog steeds 40%. Dat is een voldoende antwoord voor de VVD.

Tweede termijn

De heer Azzouzi bedankt de wethouders voor de heldere beantwoording. De PvdA wacht het IHP af om daar dan over te debatteren.

Mevrouw Gabin is erg tevreden dat de motie mee genomen wordt met het IHP. Het is een goed idee van wethouder Van Tatenhove om te kijken of er een warmtenet in een wijk komt en om daarop aan te sluiten. Wat betreft duurzaamheid zou ze de vraag willen stellen of de tekst in de duurzaamheidsvisie dan nog wel waar is. Want er staat dat in 2035 al het gemeentelijk vastgoed van aardgas los is. Ze begreep uit de beantwoording van wethouder Fortuyn dat dat min of meer niet gehaald wordt of dat het niet als een harde deadline wordt meegenomen. Dat was het.

De heer Hoppenbrouwer was zijn betoog begonnen met aan te geven, dat hij vindt dat er bepaalde onderwerpen bij geplust zijn, waarvan men zich kan afvragen of dat echt bij de discussie over het huisvestingsplan nodig is. Er is een partij die er al een beetje op ingespeeld heeft, maar hij zou het op prijs stellen als straks bij de presentatie van het IHP wordt aangegeven wat de wettelijke taken zijn, die de gemeente moet invullen, als het gaat om het huisvestingsplan. Wat is aanvullend gemeentelijk beleid? Wat zou eigenlijk de verantwoording van het schoolbestuur moeten zijn? Gewoon een beetje transparante drieluik hoe dat verder verloopt. V.w.b. de rijksnorm is bij de Prins Willem Alexander en bij

de Kwakel al een handreiking gedaan. Daar is al gezegd: we gaan uit van VNG plus 40%. Schoorvoetend uiteraard, maar hij is ook realistisch. Als de rijksnormen kant noch wal slaat, dan moet men er wat mee. Streven naar 40% is wat L3B betreft eigenlijk een eis, om dat maar even te benadrukken. Verder kan hij leven met het advies van de wethouder m.b.t. de communicatie. Als er een overleg is geweest met schoolbesturen en het is over onderwijshuisvesting gegaan, dat de commissie dan even een terugkoppeling krijgt. Dat is een werkbare situatie. De vraag over speciaal onderwijs is beantwoord. Hij vond het idee van de VVD over uitgaan van een tijdslimiet i.p.v. hemelsbreed zoveel kilometer, dat vond hij wel een goede suggestie. Er is nog een vraag gesteld, over wijknetwerken. De heer Markus vroeg wat de overige partijen daarvan vonden. Eens, niet opleggen, op vrijwillige basis, dat onderschrijft hij. Dat zag hij ook terug bij D66. Men moet het niet te groot maken met scouting en alles erbij, dan is het eigenlijk een beetje te veel. Dan een laatste vraag n.a.v. de opmerking van wethouder Van Tatenhove over de rijksnorm. In het grijze verleden kon men een speciaal iets krijgen als groeigemeente om de algemene uitkering te vergroten. Wil het college verkennen of de bijzondere situatie die deze gemeente heeft met de jeugd en scholenbouw, of de gemeente niet via een speciale regeling aanspraak kan maken op een speciale regeling algemene uitkering. Dus dat naast de algemene nog iets geormerkt kan worden als groeigemeente. Dat was het, dank u wel.

De heer Markus reageert op het voorstel van de wethouder om jaarlijks terug te koppelen, wat de commissie daarvan vindt. Dat lijkt hem uitstekend. Heel goed zelfs. Op basis van die terugkoppeling is de raad prima in staat om het te zeggen als men het eerder wil dan 5 jaar, over een jaar of sneller. Daar is die informatie zo belangrijk voor, dat die inschatting met elkaar gemaakt kan worden, want hij herkent wat de heer Hoppenbrouwer zegt, dat meer inzicht meer beeld geeft op het IHP en de voortgang erin. De VVD had het nog even over die 2km, of dat opgenomen moet worden of een tijdsaspect. Dat laatste kwam in de presentatie ook al een beetje naar voren. Dat is ook onderzocht, ambtenaren kijken ook daar naar. Afstand zegt niet zoveel, tijd is daarin veel belangrijker. Uit ervaring als naar school brengende ouder kan hij vertellen dat tijd nogal eens erg beperkt is. Dus dat is wel een belangrijk criterium. Dank u wel.

De heer Hoek heeft geen behoefte aan meer onderliggende stukken. Hij was geïnteresseerd in de trends. Als een stuk kort en helder is, dan blijft de discussie zuiver. Anders heeft men het over punt 27 op pagina 205. Dan wordt de discussie te breed gevoerd. Het gaat hier zuiver en alleen om de uitgangspunten. Prima. Met de frequentie kan hij leven, het voorstel van de wethouder. Wel werd hij nog wel getriiggerd door het antwoord van de wethouder: hoe lang moet een piek een piek zijn, voordat er permanent gebouwd wordt. Wanneer is een piek een piek? Het kan voorkomen dat kinderen hun hele schoolcarrière in een noodgebouw zitten. Hij weet niet of hier iets over te melden is. Als er wel iets over te melden is, omdat dat landelijk ergens is vast gelegd, dan hoort hij dat graag. De winkels versus scholen heeft niet te maken met de ervaring die met die winkels is opgedaan, maar meer met het gegeven dat er nieuw te bouwen scholen in Wilderszijde zullen komen en dat WIJ er steeds meer van overtuigd raakt dat winkels in Wilderszijde wellicht niet zo'n goed idee is. De suggestie van de VVD, daar kan WIJ mee leven, de afstand versus reistijd. Het wijknetwerk. WIJ kan prima leven met de toelichting van de wethouder op dit onderdeel. Dank u wel.

De heer Bergwerff heeft nog één aanvullend punt. In de visienota onderwijs 2017-2025, goedgekeurd in 2017 staat het wijknetwerk al beschreven. Dat staat er al in. Het is dus al goedgekeurd door de raad. Men heeft het er nu over, wat men ervan vindt en dergelijke, maar het is al vast gesteld. Dat wilde hij even zeggen. Dank u.

De heer Pat El bedankt de wethouders voor de antwoorden. De VVD is blij met de toezegging om verkeersveiligheid mee te nemen in de overweging voor tijdelijke huisvesting. De jaarlijkse terugkoppeling vindt de VVD goed. Dan kan met elkaar de discussie aan, of niet aan, als dat nodig is. De VVD is blij met L3B, CU en WIJ om te kijken naar reistijd i.p.v. reisafstand. Hij hoopt dat de wethouder daarin mee gaat. Er kwam nog één puntje naar boven en dat wil hij de wethouder nog voorhouden. Dat gaat over integrale kindcentra, of men daar iets van moet vinden in dit plan of niet. Als er morgen iemand komt, die een integraal kindcentrum wil neerzetten, zijn die uitgangspunten daar dan makkelijk naar te vertalen? Of niet? Dat is even een open vraag aan de wethouder en dat was het even.

De heer Jonker wil ook de wethouder bedanken voor de antwoorden op de verschillende vragen. Er zijn nog twee dingen een klein beetje blijven liggen. Hij had gevraagd, hij hoeft er geen toezegging op, of in de verdere uitwerking termen als rendabel ook financieel worden geïllustreerd. Als er staat 'het is wel of niet rendabel om ergens in te investeren' dan is D66 niet tevreden met alleen maar een vierkante meter bedrag en vervolgens de opmerking 'dit is niet rendabel'. D66 wil dan ook graag de berekening zien, waarom het wel of niet rendabel is. Dat dat ook gevolgd kan worden enigszins. Misschien niet voor alle gebouwen, maar dat men even een gevoel krijgt m.b.t. hoe dat werkt. Hij had het over digitalisering.

Dat ging hem vooral om digitale faciliteiten, zodat primair onderwijs goed kan functioneren. Die eisen zullen toenemen, want digitalisering neemt alleen maar toe, het gebruik van internet en alles wat ermee te maken heeft. Het was vooral een vraag om een kleine tekst in de randvoorwaarden mee te nemen, dat men daar op let bij het realiseren. Als laatste. Hij heeft het stukje over de audits erbij gepakt. In de uitgangspunten staat: met de schoolbesturen maken wij afspraken over audits hierop. Hij vroeg toen: onafhankelijk? Daar ging de wethouder gelijk al in mee, natuurlijk onafhankelijk. Toen hij zei: openbaar, toen proefde ze wat terughoudendheid. Hij vindt niet dat men daar terughoudend in moet zijn. Het gaat over scholen en over de eigen kinderen. De gemeente investeert er mede in. De audits moeten gewoon openbaar zijn en inzichtelijk voor iedereen, zodat iedereen kan zien wat er aan de hand is. Hij wil graag horen of hij daar een toezegging op kan krijgen, dat ze daar op wil sturen. Als dingen niet lukken, dan kan de raad altijd kijken hoe daarmee om te gaan, maar hij zou graag aan de wethouder willen vragen hoe ze daar in zit.

Beantwoording college

Wethouder Van Tatenhove heeft nog een paar vraagjes, maar ook nog een paar suggesties en nog een paar opmerkingen. In elk geval gaat ze een toezegging doen, die niet op de toezeggingenlijst hoort te komen, maar in de planning, dat jaarlijks het onderwerp onderwijshuisvesting terug komt, vooral om even te bezien hoe scholen in hun jasje zitten en waar bij geplust moet worden. Die heeft de commissie met haar suggestie erbij. Dan in reactie op het voorstel van de heer Hoppenbrouwer, dat hij een duidelijk inzicht wil van wat de wettelijke taken zijn en wat gedaan wordt aan aanvullend beleid, bijvoorbeeld vanuit de onderwijsvisie en wat voor de schoolbesturen is. Dat is een hele mooie driedeling, om inderdaad goed inzicht te geven in wat de standaard is en wat de Lansingerlandse standaard wordt en wat een plus is die de gemeente niet voor haar rekening neemt, maar die het schoolbestuur eventueel zelf bij kan plussen als ze dat willen. Een mooi voorstel. De suggestie om niet alleen te kijken naar de afstand, maar ook naar de tijdslimiet en dus de verkeersveiligheid neemt de wethouder mee. Daar wordt maandag al over gediscussieerd, begreep ze van haar buurman. Dank voor die suggestie. Het wijknetwerk wordt inderdaad niet opgelegd, dat heeft ze in de eerste termijn al gezegd. Andersom: als een schoolbestuur komt met een vraag of ze niet alleen kunnen kiezen voor een onderwijsconcept, maar voor een IKC, dan gaat men daar over in gesprek. Maar als het een IKC is, dan moeten die partijen er wel al zijn om een IKC te vormen, want de gemeente kan dat niet dwingen. Het is een wijknetwerk in zijn meest close vorm, als men een IKC neerzet. Gevraagd of er nog ruimte is om vanuit de algemene uitkering extra geld te krijgen, omdat dit een groeigemeente is met wat bijzondere omstandigheden. Het antwoord is: nee. Heeft zij begrepen. Die ruimte is er niet. De gemeente krijgt gewoon de algemene uitkering. Dan over de tijdelijkheid en wanneer een school recht heeft op tijdelijke lokalen en wanneer gekeken wordt naar permanent. Als een school meer dan 15 jaar extra lokalen nodig heeft, dan wordt gesproken over permanent. Dan wordt dus gekozen voor iets permanents. Hebben ze minimaal 4 jaar een piek, dan kan er tijdelijk gebouwd worden. Als het dus geen 15 jaar is, dan wordt het geen permanent gebouw. Het kan dus inderdaad zijn, dat een leerling zijn hele basisschoolcarrière in een noodlokaal zitten, maar dat vindt ze niet meer correct, want als een schoolgebouw niet van stenen is gebouwd, wil dat nog niet zeggen dat het perse van B-kwaliteit is, want zo is het niet. Het is een kwestie van doelmatig omgaan met de middelen. Ook daar moet men gewoon voldoen aan eisen van frisse scholen. Daar zal natuurlijk ook gewoon op gelet worden. De heer Bergwerff merkte op, dat de wijknetwerken in de onderwijsvisie staan en dat dat door de raad is aangenomen. Dat klopt. Dat heeft ze in het begin ook gezegd. Daarom wordt het nu mee genomen, omdat het een beleidskeuze is van de raad om met wijknetwerken aan de slag te gaan, die in de onderwijsvisie staan. Die dingen die erbij komen, net als uitdagende speelpleinen, die de heer Markus noemt, worden mee genomen in het beleid als men aan de slag gaat. Het komt niet alleen maar voort uit een kaal onderwijshuisvestingsconcept. D66 vraagt nog heel specifiek: als er berekeningen komen, laat dan ook zien wat de onderbouwing is. Is goed. Ze verwijst naar de bijlagen, maar de raad krijgt ze erbij. Wie wil, duikt erin. Wie het verhaal leest, ook prima. Wat de digitalisering betreft, vat ze het zo op: wees daarin in elk geval niet sober, maar anticipeer op de toekomst, want die gaat razendsnel. Als het gaat over die audits op het onderhoud: de gemeente kan niet de gegevens van de schoolbesturen openbaar maken, want het zijn hun gegevens, die de gemeente mag inzien. De audits die de gemeente uit zet, die zijn van de gemeente, dus die kan men wel zien. De voorzitter denkt terug aan zijn jeugd in Smallingerland, die zich volledig, zowel op de lagere school als op de middelbare school, heeft afgespeeld in noodlokalen.

Wethouder Fortuyn zegt dat het klopt wat geconstateerd wordt. Het kan best zijn dat die school wat langer, dan de visie van 2035, op gas aangesloten is. Concreet. Klopt.

De voorzitter bedankt de commissie voor dit vruchtbare en constructieve overleg.

6. Stukken ter advisering aan de raad:

Er zijn geen stukken ter advisering aan de raad.

7a. Actualiteiten uit het college

Wethouder Van Tatenhove heeft een paar puntjes. Voor de zomervakantie heeft het college de raad een brief geschreven over één van de kinderdagverblijven. Mogelijk werd daar een exploitatieverbod opgelegd. Dat hoefde in die zin niet, omdat het kinderdagverblijf inmiddels gesloten is, maar omdat het nog niet is uitgeschreven uit het register en dat wel een noodzaak is, is alsnog de volgende stap in de procedure gezet. Maar het was al gesloten.

Wethouder Van Tatenhove meldt dat zaterdag 28 september er weer een paar mijlpaaltjes zijn. Dan wordt de Cultuurfabriek in Bergschenhoek, voormalige locatie het Spectrum, 's middags officieel geopend. En 's ochtends kan iedereen mee komen naar het Urban Sports Park, wat ook geopend wordt. Dan kunnen er clinics gevolgd worden. Dan gaat iedereen bewegen. Ze nodigt de commissie van harte uit om daarbij aanwezig te zijn.

7b. Actualiteiten uit de commissie

Geen opmerkingen.

7c. Verbonden partijen

Geen opmerkingen.

8. Rondvraag en sluiting

De heer Bergwerff las in de Heraut van 28 augustus een artikel, een interview, met de eigenaar van Muller en Co en 't Manneke. Zij geven daarin aan, dat zij zich zorgen maken over de komst van het cultuurhuis in Berkel en Rodenrijs. Neemt de wethouder tijdens het onderzoek naar de concurrentiepositie ook de profit-organisaties mee? Zoals 't Manneke en Muller en Co, want daar heeft men het tijdens de vorige vergadering eigenlijk niet over gehad. Wethouder Van Tatenhove kan het heel kort beantwoorden met: ja, die worden mee genomen. Als ze iets uitgebreider is: ja, ze is met heel veel organisaties in gesprek, profit en non-profit, omdat ze mede op verzoek van de commissie een zo goed mogelijk beeld wil hebben van wat de wens is rond de concepten, die men in Blok B wil realiseren. De gemeente is ook met Muller in gesprek en ook met 't Manneke. Goede gesprekken overigens. Een interview is een interview. Het was er één van hoor zonder wederhoor.

De voorzitter dankt aanwezigen voor hun inbreng. Fijne avond. Hij sluit de vergadering om 21.40 uur.

Verslag opgesteld door Marianne Jansen, Lothassa Secretarie, met behulp van geluidsopname.